

EL GRUP ALGONQUIN

A mitjan dècada dels vint, el negoci cinematogràfic es desenvolupava a grans passes i la competència entre els estudis es feia molt intensa. Les pel·lícules tenien més durada, els arguments estaven més elaborats i els subtítols incidien en taquilla.

Els rètols havien adquirit la capacitat de fer riure i plorar l'espectador, i podien millorar i dignificar moltes cintes. La seva redacció requeria necessàriament una gran capacitat sintètica, i l'estil críptic i minimalista del grup Algonquin li podia anar bé al llenguatge cinematogràfic. Si no fos perquè a aquest grup d'escriptors, crítics, poetes i periodistes, que acostumava reunir-se al cafè Algonquin de Nova York, els agradava ironitzar i menysprear les pel·lícules a les seves tertúlies. Però prest els doblers que va començar a oferir-los Hollywood va poder més que no la seva aversió.

Crític teatral i autor dramàtic fallit, Herman Mankiewicz, *Mank*, va ser el primer integrant del grup Algonquin que va viatjar a Hollywood. Durant la seva primera estada, va escriure un guió sobre els marines, que es gloriava d'haver-lo inventat assegut al wàter. L'any 1926 es va instal·lar definitivament a Califòrnia, amb un sou de 400\$ setmanals a la Paramount. El tracte que rebia, de visitant il·lustre més que no d'escriptor contractat, el complaïa. Prest va comprar una gran casa, un descapotable i va obtenir substanciosos guanys gràcies al pòquer.

Però al xerri *Mank* li costava mantenir-se dins dels cànons de la Companyia, tot i que els seus rètols («*Ella es mostrava freda en una emergència, però calorosa dins un taxi*» o «*París, on la meitat de les dones encalquen les dones i l'altra meitat els homes*») varen fascinar els amos de la Paramount; els semblava que allò tenia un toc sofisticat, el *savoir faire* de la costa Est. Per *Mank*, escriure aquests subtítols era més fàcil que no menjar a l'Algonquin; aquí ningú el replicava, ni posava objeccions.

Los Angeles era, aleshores, encara una ciutat provinciana, rodejada d'horts de tarongers, «un lloc magnífic per viure-hi, si ets una taronja», deia un famós acudit. *Mank* notava a faltar els seus amics de Nova York, així que va persuadir la Paramount per-

UN DELS RÈTOLS DE LES PEL·LÍCULES MUTES

què en contractàs d'altres com ell. Molt prest va enviar un telegrama al seu amic, el periodista i poeta dadaïsta Ben Hetch, que deia així: «¿VOLS ACCEPTAR-NE 300 PER SETMANA PER FER FEINA A LA PARAMOUNT? TOTES LES DESPESES PAGADES. ELS TRES-CENTS NO SÓN RES. ELS MILIONS ESTAN A PUNT D'ARRIBAR I LA TEVA ÚNICA COMPETÈNCIA SÓN QUATRE IDIOTES. NO DEIXIS PASSAR AQUESTA OPORTUNITAT».

Quan Ben Hetch va arribar a Hollywood, el seu amic li va donar un curs accelerat d'escriptura cinematogràfica. Li va advertir que, a les pel·lícules, no tot era permès com a les novel·les. Tant l'heroi com l'heroïna havien de ser verges; el dolent, en canvi, podia colgar-se amb qui volgués, divertir-se de veres, enganar, robar, fer-se ric, fuetejar els criats... però al final l'havien de matar. Quan queia mort amb un tir al front, era convenient que arrossegàs amb ell el tapís gobelí de la paret de la biblioteca i que, quan aquesta li caigués damunt, l'embolcallàs com una mortalla simbòlica. Així, l'actor no hauria de contenir la respiració perquè el filmassin com un cadàver.

La resposta de Hetch va ser ordinar una història en què eliminava herois i heroïnes, una història protagonitzada per dolents i messalines; «així —deia— no hauré de mentir».

ELENA ORTEGA